

MAA- JA METSÄTALOUSVALIOKUNNAN LAUSUNTO 31/2014 vp

Valtioneuvoston kirjelmä ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi (valvonta-asetuksen muuttaminen)

Suurelle valiokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Suuri valiokunta on 6 päivänä kesäkuuta 2014 lähettänyt jatkokirjelmän 1. MMM 04.06.2014 ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi (valvonta-asetuksen muuttaminen) asiassa U 15/2013 vp maa- ja metsätalousvaliokunnalle mahdollisia toimenpiteitä varten.

Asiantuntijat

Valiokunnassa on ollut kuultavana
- ylitarkastaja Maija Mela, maa- ja metsätalousministeriö.

Viitetiedot

Valiokunta on aikaisemmin antanut asiasta lausunnon MmVL 8/2013 vp.

VALTIONEUVOSTON JATKOKIRJELMÄ

Ehdotus

Komission ehdotus

Lissabonin sopimuksella muutettiin Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen delegoimisäädöksiä, joten neuvoston valvonta-asetuksen mukauttaminen on välttämätöntä. Komission ehdotuksessa (COM(2013) 9 final) esitetään tehtäväksi Lissabonin sopimuksesta johtuvat muutokset asetukseen. Vaikka jäsenmaat toivovat asetuksen uudistamista monilta muiltakin osin, komissio on ilmoittanut, että se ei ole valmis tekemään asetukseen muuta kuin Lissabonin sopimuksesta aiheutuvat muutokset. Asetusta (EY) N:o 1224/2009 koskien parhaillaan on käsitteilyssä myös toinen komission muutosehdotus (COM (2013) 889 final), josta eduskuntaan on toimitettu E-kirje E 183/2013 vp. Muu-

tosehdotuksessa otetaan huomioon yhteisen kalastuspolitiikan perusasetuksen purkamisvelvoite.

Komission ehdotuksesta COM(2013) 9 final ei aiheudu välittömiä taloudellisia tai hallinnollisia vaikutuksia jäsenmaille. Ehdotuksen ongelmat liittyvät pääasiassa neuvoston, parlamentin ja komission välistä toimivallanjakoa koskeviin kysymyksiin. Ehdotuksen sisältöä on selostettu tarkemmin 4.4.2013 annetussa U-kirjelmässä.

Euroopan parlamentin ensimmäisen käsitte- lyn kanta

Parlamentin viidestätoista tarkistusehdotuksesta viisi koskee asetusehdotuksen johdanto-osaa. Johdanto-osaan esitetään lisättäväksi uusi kohta, jossa todetaan, mitä asiakokonaisuuksia on tarkasteltava, kun asetusta seuraavan kerran tar-

kistetaan. Delegoitujen säännösten antoon liittyvää kuulemistä koskevaa johdanto-osan kappalletta parlamentti esittää muutettavaksi niin, että alueellisten neuvoa-antavien toimikuntien kuuleminen saattaisi korvata jäsenvaltion asiantuntijoiden kuulemisen. Muut tarkistukset johtuvat artiklaosuuteen tehdyistä tarkastuksista ja koskevat vapautuksia ennakoilmoitusten antoa koskevien velvoitteiden antamisesta, alueellisten neuvoa-antavien toimikuntien kuulemistä, pyydysten merkintää koskevaa komission täytäntöönpanovaltaa ja ennakoilmoituksia.

Artiklaosuuteen tehdyillä tarkistuksilla muutetaan joitakin delegointivaltuuksia täytäntöönpanosäännösten antovaltuudeksi. Tarkistukset koskevat kalastuslupaa, pyydysten merkintää, alusten satelliittijärjestelmää, uusien teknikkojen käyttöönottoa, ennakoilmoituksen antamisesta vapauttamista, purkamisilmoituksen sähköistä täyttämistä ja toimittamista koskevia delegointivaltuuksia. Parlamentti haluaa supistaa virkistyskalastuksen biologista vaikutusta arvioivia tahoja ja esittää tieteellis-teknis-taloudellisen kalastuskomitean (STECF) arvioivan vaikutusta. Komission esityksessä tieteellisen arvioinnin tekijä on jätetty avoimeksi.

Merkittävin parlamentin tarkistus koskee delegointia koskevaa säännöstä. Komissio ehdottaa delegointivaltuuden olevan voimassa kolme vuotta. Komission tulisi laatia kertomus siirretyn säädösvallan käyttämisestä viimeistään yhdeksän kuukautta ennen kolmen vuoden pituisen kauden päättymistä. Säädösvallan siirtoa jatketaan ilman eri toimenpiteitä samanpituisiksi kausiksi, jollei Euroopan parlamentti tai neuvosto vastusta tällaista jatkamista viimeistään kolme kuukautta ennen kunkin kauden päättymistä. Parlamentin lisäys on kirjoitettu teknisesti niin, että on hiukan epäselvää, mitä ehdotetaan tehtäväksi toimielinten yhteisymmärrysasiakirjassa mainitulle ja komissionkin esittämälle parlamentin ja neuvoston peruuttamisoikeudelle tai vastustamisoikeudelle. Todennäköisesti ei ainakaan ole ollut tarkoitus luopua niistä.

Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvosto suhtautuu varauksellisesti delegoituja säädöksiä koskevien valtuuksien antoon komissiolle ja pitää parempana säännösten antoa normaalissa lainsäädäntömenettelyssä tai täytäntöönpanomenettelyssä aina silloin, kun sen käyttö on mahdollista. Suomi kuitenkin katsoo, että SEUT 290 artiklassa asetetut kriteerit ovat velvoittavia eikä lainsäätäjä voi siirtää komissiolle täytäntöönpanovaltaa silloin, kun säädösvallan siirtoa koskevat kriteerit täyttyvät. Jos tällaisissa tilanteissa ei haluta siirtää komissiolle toimivaltaa, tulisi asiaa koskeva sääntely antaa kaikilta osin perussäädöksessä.

Delegoitaessa komissiolle toimivaltaa on noudatettava mahdollisimman johdonmukaista linjaa. Rajavedon delegoitujen säädösten ja täytäntöönpanosäädösten välillä tulee olla looginen ja ennustettava. Samanlaisissa tilanteissa tulisi päätyä samanlaisiin ratkaisuihin. On tärkeää, että säädöksiä mukautettaessa pidetään mielessä vaatimus delegoinnin täsmällisyydestä ja tarkkarajaisuudesta.

Valtioneuvosto kannattaa parlamentin ehdotusta määräaikaisestä delegointivaltuudesta. Määräaika voi olla ehdotettu kolme vuotta tai esimerkiksi viisi vuotta kuten yhteisen kalastuspolitiikan perusasetuksessa (EU) N:o 1380/2013. Komissiolle säädettävään velvollisuuteen raportoida siirretyn toimivallan käytöstä suhtaudutaan myös myönteisesti.

Parlamentin ehdotuksiin delegointivaltuuksien muuttamisesta täytäntöönpanosäännöksiä koskeviksi valtuuksiksi Suomi suhtautuu pääosin myönteisesti, joitakin oikeudelliseen arvioon tai muotoiluun liittyviä poikkeuksia lukuun ottamatta. Esimerkiksi 52 artiklan 3 kohdan johdantokappaleessa ei ole asianmukaista säätää komissiolle delegointivaltuutta antaa säädöksiä omasta aloitteestaan tai asianomaisen jäsenvaltion pyynnöstä, kuten parlamentin kantaa on kirjattu.

Valtioneuvosto suhtautuu varauksellisesti parlamentin esitykseen antaa STECF:lle yksinoikeus arvioida virkistyskalastuksen vaikutusta. Lähtökohtaisesti komission ehdotusta, jossa ei rajata arvioijatahoa, pidetään parempana.

Vaikka valtioneuvosto kannattaa neuvoston asetuksen (EY) N:o 1224/2009 tarkastamista tulevaisuudessa laajemmin kuin nyt vireillä olevissa hankkeissa tehdään, valtioneuvosto suhtautuu varauksellisesti parlamentin asetuksen johdanto-osaan ehdottamaan 8 a kappaleeseen. Tällaisia lausumia ei perinteisesti käytetä lainsäädännön johdanto-osassa.

Valtioeneuvosto ei kannata parlamentin ehdotusta johdanto-osan 4 kappaleeksi siinä muodossa kuin sitä esitetään. Muotoilusta tulisi käydä ilmi, että komission tulee kuulla jäsenmaiden asiantuntijoita. Alueellisten neuvoa-antavien toimikuntien kuuleminen on varmasti myös hyödyllistä, mutta sillä ei tule korvata jäsenmaiden asiantuntijoiden kuulemista.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Valiokunta toteaa, että neuvoston asetuksella (EY) N:o 1224/2009 (valvonta-asetus) perustettiin kalastuksen valvontaa, tarkastuksia ja täytäntöönpanon valvontaa koskeva yhteisön järjestelmä, jonka tarkoituksena on varmistaa EU:n yhteisen kalastuspolitiikan sääntöjen noudattaminen. Komission ehdotuksessa esitetään kalastusta koskevaa neuvoston valvonta-asetusta muutettavaksi siten, että siinä otetaan huomioon Lissabonin sopimuksen tuomat muutostarpeet. Pääosa komission esittämistä asetusmuutoksista koskee delegointivaltuutusten ja täytäntöönpanovaltuutusten antamista komissiolle.

Valiokunta pitää tärkeänä, että delegoituja säädöksiä käytetään ainoastaan niissä tapauksissa, joissa päätökset on perustellusta syystä tehtävä nopeasti. Lähtökohtaisesti säädökset tulee valmistella ja säätää normaalissa lainsäädäntömenettelyssä tai täytäntöönpanomenettelyssä aina silloin, kun näiden käyttö on mahdollista. Valiokunta pitää valtioneuvoston tavoin erittäin tärkeänä, että delegointivaltuuksien anto rajoite-

taan tarkkarajaisesti ja täsmällisesti määriteltyihin erityistilanteisiin. Valiokunta kannattaa myös parlamentin ehdotusta määräaikaisesta delegointivaltuudesta.

Valiokunta suhtautuu kielteisesti parlamentin esitykseen antaa tieteellis-tekniis-taloudelliselle kalastuskomitealle STECF:lle yksinoikeus arvioida tietyissä tilanteissa virkistyskalastuksen vaikutusta kalakantoihin. Valiokunta pitää komission ehdotusta, jossa ei rajata arvioijatahoa etukäteen, parempana. Useissa tilanteissa on tarkoituksenmukaista, että arviointia pyydetään ensisijaisesti kansainväliseltä merentutkimusneuvostolta ICES:ltä, joka arvioi muutoinkin kalakantojen tilaa.

Lausunto

Lausuntonaan maa- ja metsätalousvaliokunta ilmoittaa,

että se yhtyy asiassa valtioneuvoston kantaan korostaen edellä esitettyjä näkökohtia.

MmVL 31/2014 vp — U 15/2013 vp

Helsingissä 10 päivänä kesäkuuta 2014

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

vpj.	Lauri Heikkilä /ps	Jari Myllykoski /vas
jäs.	Markku Eestilä /kok	Mats Nylund /r
	Lasse Hautala /kesk	Janne Sankelo /kok
	Reijo Hongisto /ps	Katja Taimela /sd
	Anne Kalmari /kesk	Tytti Tuppurainen /sd
	Timo V. Korhonen /kesk	vjäs. Simo Rundgren /kesk.
	Pirkko Mattila /ps	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Jaakko Autio.